

et Evangelie
rie, en moet
d. De peli-
etboek; het
geboeren, de
Priester
het leefde
as in wet

chriften.
t altaar kan
a, indien en
zijn materi-
eenmaligen
erdomp der
verslagenen,
id d betreft,
Golgotha.
oorbereid in
rnardus, en
vijn, én ons
en tot God
er noodzake-
en laat mij
oog gezien,
ft, maar die
Want Dien,
zonde voor
gerechtigheid

reke. — De
geschapen;
t h è t Lam,
m. Aan het
r staat: ge-
lof en eere
kaan zweeft
kribbe, om
werk geven.
offer voor-
vangelie der
ng" van een
van God, die
c h a p. Hij
14, 15, d a t
i voor altijd
orden, treedt
K. S.

SCHRIFT

ine

ouden wordt
ft toegezegd
n. Dat grijpt
is — als het
Heere om de
gezegd. We
God zelf ons
den Heere.

a, die in den
te schenken.
alleen maar
Pleitbezorger
aan. Iemand,
it, maar die
elf zonde ge-
ongerechtig-

rig verlangd
angen heeft
al een reine
Job tot deze
s is bekend.
zelf zegt van
dvreezend en
e regelen van
ods beloften,
ovig had hij
Heere komt
n. De Heere
met de BE-
ontnam hem
ren tastbaar
enslotte meer
ijpt niet, dat
i toch groote
onthoudt en
Daarbij komt,
n Zofar hem
Gods wel be-
klaring voor:
gens hen wel
het geheim
s Heeren. In
verdrukt, zich
bben verrijkt,
een verbonds-

breker zijn. Anders zou de Heere hem niet slaan. Ze hebben daarbij een simpel lijkende redeneering gevolgd om tot die conclusie te komen. De Heere heeft toch gezegd, dat het den rechtvaardige wel, en den booze kwálijk gaan zal? Welnu, zij concludeeren nu terug: Job wordt door den Heere geslagen, DUS hij is een zondaar, hij is een verbondsbreker!

Maar Job aanvaardt deze probleemstelling niet. Hij houdt vast aan Gods soevereine verhevenheid boven zijn volk. Als Job God moest zien in het schema zijner vrienden, dan ware hij God kwijt geweest. Want hij weet van zichzelf: in mij was geen boos en onge oovig hart om af te wijken van den Heere. Daarom wil Job zijn zaak voor den Heere brengen. De brandende be-geerte komt in hem op om van God zelf een uitspraak te verkrijgen in het twistgeding met zijn vrienden.

En tevens zou hij ook met den Heere zelf willen twisten. Immers, als de Heere als rechtvaardige Rech-ter moet zeggen: „Job heeft mijn verbond niet ver-broken, in hem was geen boos en ongeloovig hart om van mij af te wijken”, dan komt verscherpt naar voren de vraag: „Maar waarom, o God, doet ge mij dan dit leed aan? Waarom moet ik dan de BEWIJZEN van uw gunst missen, die ge mij toch be'oofd heb als ik ga in uw weg?” Daarover zou Job met den Heere wil-len procederen.

Maar Job is geen farizeër die zich een eigen gerech-tigtheid voor God wil oprichten. Job weet: als de Heere van zijn kant met mij in het recht wilde treden, en met mij zou gaan procederen naar de regelen van het „werkverbond”, dan kan ik niet bestaan. Ook ik ben in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Hoe zou ik dan, als God mij buiten het genade-verbond om zou willen aanzien, kunnen bestaan? Och, zijn eigen toestand maakt het immers volkomen duidelijk wat er van hem overblijven moet. Als de Heere hem beoordeelt naar de regelen van het ook door Job niet gehouden werkverbond, dan zou zijn plaats niet eens kunnen zijn op den mesthoop om zich daar met potscherven te krabben.

Toch zou Job met den Heere willen procederen en zijn zaak bij God willen bepleiten. Daarom komt in den loop van het twistgesprek met zijn vrienden de gedachte bij hem op, dat een ander voor hem zijn zaak zou kunnen bepleiten bij den Heere. Die ander zou echt mensch moeten zijn, om Jobs geding met den Heere te kunnen voeren. A'leen als echt mensch zou hij immers de zaak van zijn medemensch Job recht kunnen behartigen. Die ander zou echter ook een rein mensch moeten zijn. Die ander zou voor de vier-schaar Gods vrijuit moeten gaan ook als de Heere hem ging meten aan de regelen van het werkverbond. Die ander zou niet schuldig moeten worden bevonden aan Adams eerste zonde, om zoo met den Almacht-ige te kunnen procederen om de rechten van het genade-verbond uitgekeerd te krijgen.

Welnu, als Maria haar eerstgeboren zoon baart, is aan dit verlangen van Job voldaan. Dan is gegeven een Reine uit den onreine. Uitdrukkelijk heeft de engel, die Christus' geboorte aankondigde, immers tot Maria gezegd: „dat heilige, dat uit u geboren zal wor-den..... enz.”. Deze mensch, Jezus Christus, zal gaan pleiten voor de rechtvaardigen-naar-het-genadever-bond, voor degenen, die den Heere vreezen en zijn ver-bond houden. Hun rechten zal Hij voor den hemel-schen Rechter erkend kunnen krijgen, omdat Hij, ontvangen van den Heiligen Geest en geboren uit de maagd Maria, met zijn volkomen onschuld en heilig-heid hun zonden, waarin zij ontvangen en geboren zijn, voor Gods aangezicht bedekt.

Maar als we dan het geboortebericht uit Lucas 2:7 lezen, dan komt de vraag op: heeft Job toch geen gelijk gehad, toen hij zichzelf op zijn eigen vraag het antwoord: „Niet één” gaf? Als we dat geboortebericht lezen, moet dan niet de vraag opkomen, hoe ooit dit pasgeboren Kind zal kunnen pleiten voor zijn broe-ders bij den Vader?

Om te beginnen staat er dat Maria haarde. Ook van haar, die toch den Reine ter wereld bracht, werd de barenssmart niet geweerd. En waarom is er de barenssmart der vrouw? Toch om de schuld van het „werkverbond”!

Om den val en ongehoorzaamheid van Eva in het paradijs heeft de Heere tot haar gezegd: „Ik zal zeer vernienigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht. Met smart zult gij kinderen baren.” Die bepaalde straf-bedening aan Eva is niet een toevalligheid. Juist deze straf ontvangte de vrouw, omdat zij door haar eerste zonde niet anders meer kan doen dan onreine kinderen ter wereld brengen. Zij kan den Heere alleen nog maar geven: kinderen des toorns, kinderen die zijn afkeer en walging en zijn heiligen toorn opwekken, onheilig zaad, dat de Heere verwerpen moet, als Hij het aan-ziet zoo s het is in zichzelf. Wanneer nu ook moeder Maria barenssmart heeft om de eerste vrucht van haar schoot, wordt toch haar eerste Zoon immers ge-boren als ware hij een onreine! Als ware ook Hij on-heilig zaad, een kind des toorns. Hoe zal dit kind dan ooit de zaak van Job en van al Gods knechten bij den Heere kunnen bepleiten?

Er is nog meer, dat ons die vraag stellen doet als we het geboortebericht uit Lucas 2:7 lezen. Er s'ant immers ook, dat dit Kind werd gekleed. Zij wond het in doeken. En ook dat gekleed worden is er in de wereld om den vloek Gods vanwege het ver-broken „werkverbond”. Adam en Eva schaamden zich na hun eerste zonde, omdat zij naakt waren. Waarom?

IMMANUEL.

Dit blijft de troost van Bethlehem:
de wereld heeft haar Heer gevonden,
want boven Moskou zingt een stem;
er vliegt een engel boven Londen.

En deze wetenschap geeft moed:
omdat de Heiland is geboren
valt 't duister nimmermeer voorgoed
en niets is ooit geheel verloren.

Hoe menig man reist uit zijn land
om vrucht'loos naar de vree te zoeken.
Rust met de sleutel in zijn hand?
gij vindt het kindeke in doeken.

Wisjinski, Bevin en Bidault,
God komt U met zijn veto tegen:
gij vindt het kindeke op stro,
aan Hem is alle macht gegeven.

Toen Jezus' hart begon te slaan
in dit erbarmelijke leven,
nam het heilal de maatslag aan,
die door Zijn bloed werd aangegeven.

Gaat deze wereld eens te loor
om wat wij, met de hel, verzonnen,
God blijft de demon een slag voor,
Immanuel heeft overwonnen.

Uit: „Ontmoeting” December 1947. D. v. d. STOEP

Omdat na hun overtreding het lichaam geworden is het instrument, waarvan zich een bedorven hart be-dient. Nu komen de zonden zichtbaar in de wereld door het lichaam, zooals veleer des menschen ge-hoorzaamheid daaraan zichtbaar werd. Met name de door het zondige hart in dienst genomen sexualiteit is NU geworden de aan het lichaam zicht-baar wordende zelfzucht van het gansche men-schenhart in al zijn uitingen. Als de Heere die naakt-heid in het paradijs bedekt door het geven van een kleed, dan is dat om de zonde te beteugelen en den door Hem gewilden geschiedenis-voortgang mogelijk te ma-ken. Maar dat het kleed noodig is, komt toch van-wege de zonde, komt toch, omdat de mensch na Adams val in zonde wordt ontvangen en in ongerechtigheid geboren. En zie daar, nu wordt Christus door Maria gekleed, als ware ook Hij in Adam begrepen met al de anderen mee! Als ware ook Zijn lichaam nu instrument van een verdorven hart! Heeft Job dan geen gelijk als hij zijn eigen vraag: „Wie zal een reine geven uit de onreine”, beantwoordt met: „Niet één”?

Er is nog een derde ding, dat die vraag doet op-komen. Hij werd niet alleen geboren als ware Hij een onreine. Hij werd niet alleen gekleed als ware Hij een onreine. Hij werd ook verworpen als ware Hij een onreine. Maria legde haar eerste kindje im-mers in de kribbe, omdat voor Hem geen plaats was in de herberg. Hij werd verworpen als onwaardig om de Messiaansche taak te vervul en. De geest van het Farizeisme zet Hem buiten de deur van de herberg. Als hoerkind wordt Hij van God verworpen geacht. Hem treft wat Job van zijn

drie vrienden overkwam. En Israël voltrekt zelf het vonnis alvast maar aan dit Kind van de buiten de echt zwanger geworden Maria. Hier is als het voorspel van het straks bij het kruis te zingen koraal-van-de-haat: „Laat God u verlossen, als Hij u wel gezind is”. En God ver'oste Hem niet, van het kruis niet, maar ook al niet van de kribbe. Hij wordt inderdaad als Job van God geslagen, als ware Hij onrein. Hoe zal Hij dan kunnen pleiten voor Zijn broeders bij God?

Bij het licht der Schriften moet het antwoord luiden: juist nu zal Hij straks kunnen pleiten. Daarvan heeft Jobs vierde vriend Elihu al gesproken. Opnemend Jobs gedachte aan een Advocaat die voor Hem zijn zaak bij God zal behartigen zegt Elihu, dat het eerste werk van den door Job begcerden Pleitbezorger zal moeten zijn: verzoening te vinden. Eerst zal Hij in moeten komen in de schuld, die maakt dat Job zijn eigen zaak bij God niet behartigen kan. Eerst zullen ons aller ongerechtigheden op Hem moeten aan-loopen, eerst zal Hij zijn ziel tot een schuldoffer moe-ten stellen, voor Hij zaad zal zien, en voor Hij voor dat zaad zal kunnen tusschentreden bij den Vader met zijn volbrachte offer.

Daarom werd deze Reine geboren als ware Hij on-rein. Had zijn moeder barenssmart om Hem, als ware ook Hij een kind des toorns, in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Daarom werd Hij ook gek'ed. Zoo komt Hij in onzen nood. Ons lichaam is vanwege Adams overtreding instrument van een zon-dig hart geworden, dat daarom bedekt moet worden. Daarom wordt Christus NU in doeken gewonden en straks worden Hem de kleeren van het lijf gerukt om a's den grooten Afzietelijke publiek tentoon gesteld te kunnen worden. Daarom wordt Christus NU uit de herberg gchouden als een verwerpene, en wordt Hij straks buiten de stad Jerusalem geleid, moet Hij buiten de poort lijden, en buiten de poort klagen: Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?

Nu zijn ons Maria's barenssmart, en Christus' doeken, en zijn kribbe in den stal oorzaak van groote vreugde. Oorzaak van Kerstvreugde niet het minst in 1950. Want ook om die dingen weten we nu, dat wij een volmaakten Advocaat hebben in den hemel, die eerst onze Plaatsbekleeder werd, opdat Hij daar-door zou kunnen worden onze Zaakwaarnemer bij den troon des Vaders. Tot Hem ga daarom steeds meer en in steeds sterker geloof onze gedachte uit. De BE-WIJZEN van Gods gunst worden immers steeds spaar-zamer in deze wereld. Dat hoeft en mag ons niet on-bewogen laten. Dat mag en moet ons steeds meer dringen tot den roep:

Uw Koninkrijk koom' toch, o Heer,
ach, werp den troon des Satans neer,
regeer ons door Uw Geest en Woord,
Uw lof word' eens alom gehoord
en d' aarde met Uw vrees vervuld,
totdat g' Uw rijk volmaken zult!

Dat gebed wordt gehoord. Daarvan zijn we zeker, omdat we, geloovig het kerstevangelie lezend, mogen zeggen: Ik weet, mijn Goël, mijn zondever'neler, leeft, en treedt voor ons tusschen bij den Vader, om van Hem de verhooring onzer bede op te eischen.

J. P. v. d. STOEL Jr.

KERKELIJK LEVEN

Maria, de moeder van onzen

Heere Jezus Christus (III)

II. DE AANKONDIGING VAN ZIJN GEBORTE.

De aankondiging van Christus' geboorte hangt ten nauwste samen met die van Johannes¹⁾. Dat blijkt wel hier uit, dat deze aankondiging gedateerd wordt naar de aankondiging van Johannes' geboorte: in de zesde maand. Het is ook dezelfde Engel, die aan Zacharias als aan Maria de boodschap brengt: n.l. Gabriël.

Prof. Greijdanus zegt in zijn commentaar op Lucas: „Gabriël verscheen ook aan Daniël, Dan. 8:16, 9:21 en is blijkbaar één der hoogste engelen bij Gods troon en gezonden met bijzondere hoge boodschappen²⁾. Juist in dezen engel hebben wij de continuïteit met de O. T. Godsopenbaring, het was juist deze Engel, die aan Daniël den tijd van de komst van den Messias had aangekondigd (Dan. 9:24—27). De wijze, waarop de Engel optreedt, herinnert aan de verhalen van Oud-Israël³⁾.

Er is hier verband met de geboorte van Johannes, verband ook met heel de O.T. Godsopenbaring. Maar bij het verband mogen we toch het onderscheid niet verwaarlozen. Godet maakt in dit verband de treffende opmerking: „De geboorte van Johannes den Doo-per is, evenals die van Izaak, het gevolg geweest van een hoogere werking, maar zij bleef binnen de grenzen van de natuurlijke orde der d'ngen. Met die van Jezus is het anders gesteld: zij heeft het karakter van een scheppende daad. Zij komt dan ook niet over-een met de stichting van de theocratie, maar met de

schepping van de menschheid zelf. Jezus is een tweede Adam. Toch wordt de scheppende daad, waaraan zijn geboorte te danken is, op zoodanige wijze vo'bracht, dat de samenhang tusschen de oude en de nieuwe blijvende menschheid, die met Hem een aanvang neemt, niet verbroken wordt. God bewaart zorgvuldig den band, die den tweeden Adam met het geslacht van den eersten verbindt; uit den schoot eener men-schelijke moeder neemt Hij de kiem, die het lichaam van den tweeden Adam worden moet en krachtens dezen organischen samenhang kan Jezus de natuurlijke menschheid, waarvan Hij een lid wordt, tot de hoogte van den goddelijken toestand, die de ware en ver-hevene bestemming des menschen is, opheffen⁴⁾.

In den Christus brengt God iets nieuws op de aarde. Geschiedt de aankondiging van Johannes' ge-boorte in het middelpunt van den O.T. eeredienst, in den Tempel, bij het hoogtepunt in dien dienst, n.l. het gebed, de aankondiging van 's Heilands geboorte vindt p'aats in Galilea, in Nazareth. Galilea was het minst geachte deel van het land, het wordt bij Jesaja ge-noemd: Galilea der heidenen (Jes. 8:23). En in dat verachte Galilea was Nazareth nog weer veracht (Joh. 2:47).

Dáárheen wordt de Engel Gabriël gezonden. Want dáár woont zij, die door den Heere is uitverkoren de moeder van onzen Heiland te zijn. Hoe Maria daar is komen te wonen wordt ons niet gezegd. Maar uit Maria's lofzang (Luc. 1:46—55) krijgen wij toch wel den indruk dat zij zich pijnlijk haar geringen staat be-wust is geweest. In het vorige artikel hebben we er

¹⁾ S. Greijdanus, Lucas, A'dam 40, I, p. 44.

²⁾ a.w. I, p. 38.

³⁾ A. Schlatter, Erläuterungen, 1908, I, p. 428.

⁴⁾ F. Godet, Lucas I, p. 37.

reeds nadruk op gelegd, dat ook Maria van het huis van David moet zijn geweest. En als straks de Engel tot Maria zegt: ik zal Hem den troon van zijn Vader David geven vs 32, blijkt duidelijk, dat Lucas van Maria's afkomst van David uitgaat. Gabriël naar Galilea wijst dus op het feit, dat de Heere zijn belofte van Jes. 11 in vervulling doet gaan: Want er zal een rijkje voortkomen uit de afgehouwen tronk van Isai en eene scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen, vs 1. Het huis van David was in groote verachting. Maar de Heere denkt aan zijn verbond (Luc. 1: 69, 70). Van Maria wordt uitdrukkelijk gezegd, dat zij maagd is. Haar verlovings met Jozef maakt haar voor de wet tot zijn vrouw. Ontrouw werd als echtbreuk beschouwd (Matth. 1: 19). Het nieuwe, dat de Heere nu gaat werken, is, dat dit kind geboren wordt uit een maagd. Dat is inderdaad iets nieuws. Het geval van Zacharias en Elisabeth was niet nieuw. Zoo had de Heere reeds aan Abraham en Sara gedaan. Hoewel hun lichamen reeds dood waren, had de Heere toch uit dit dorre echtpaar een levenden zoon verwekt. Dat feit van leven uit den dood is voor Abraham tot een grooten troost geweest toen hij Izak moest offeren. Zoals wij lezen in Hebr. 11: 18, dat hij overlegde dat God machtig was hem ook uit de dooden op te wekken. 't Was de zonde van Zacharias, dat hij een teeken begeerde. Hij had den Heere moeten gelooven op zijn woord. En de geschiedenis van Gods openbaring had voorbeelden genoeg gegeven, dat dit bij God niet onmogelijk was.

Bij Zacharias en Elisabeth is er herhaling, geheel in overeenstemming met het karakter van de O.T. openbaring en met heel den dienst der ceremoniën.

Maar hier bij Maria is iets geheel nieuws. De Engel spreekt tot haar als begunadigde. Daarmede geeft hij te kennen, dat Maria in het bijzonder is een voorwerp van Gods gunst. Haar is van 's Heeren wege een groote onderscheiding te beurt gevallen. Het is bekend, dat de Latijnsche vertaling van de Schrift, de Vulgata, hier zegt: Maria, vol van genade. En de Roomsche Kerk interpreteert dit dan in een zin, alsof Maria begiftigd was met genade, om deze uit te deelen. Heel de tendenz van de Roomsche theologie is, om Maria naast Jezus te plaatsen. Daarom moeten wij nuchter het begenadigd zien in verband met haar ontvanging van den Heiland. Maria heeft haar plaats in de geschiedenis van de Kerk hier op aarde. Daar wordt haar plaats bepaald. Maar aangaande Maria's positie in den hemel openbaart Gods Woord ons niets. Daarom kunnen wij er ook niets van zeggen, mogen wij er niets over fantaseeren. In den dag der dagen zullen we Maria's plaats in den hemel wel zien.

Het begunadigd vindt zijn verklaring in het: de Heere is met u.

Maria is ten diepste ontsteld door deze woorden van den Engel. Zij kan onmogelijk nagaan, wat deze groet heeft te betekenen. De Heere komt in Zijn openbaring o n v e r w a c h t. Als Hij iets nieuws op de aarde gaat brengen, dan wordt de mensch er zóó vóór geplaatst. Gods openbaring brengt Maria geheel en al in verwarring, maar de Engel zegt nogmaals: vrees niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden. Deze herhaling accentueert de gunst, die Maria van den Heere heeft ontvangen. Maria wordt hier gezet in het licht van Gods ontferming, zij is vóórwerp van Gods barmhartigheid.

De Engel gaat aan Maria dan uitleggen waarin Gods genade jegens haar bestaat. Hij belooft haar een zoon, die groot zal zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd zal worden. Hij zal onder de menschen toch Zijn plaats innemen. Hij krijgt den troon van vader David. Hij zal voor eeuwig Koning zijn over het huis van Jacob.

Zóózeer wordt hier de mensch van het initiatief uitgesloten, dat Maria ontzegd wordt het voorrecht, dat Eva heeft gehad. Eva gaf haar zonen namen, maar de naamgeving van Maria's Zoon is zoowel aan Maria (vs 31) als aan Jozef (vs 21) verboden. Dit recht heeft de Heere Zichzelf voorbehouden. Want in den naam, dien Hij dragen zal, zal uitkomen, dat het alleen de Heere is, die de verlossing van Zijn volk bewerkt. Zijn naam zal zijn: Jezus. Deze naam is in het Hebreeuwsch: Jhvh redt d.i. de Man, door Wien de Heere ruimte maakt, redding, behoudenis, zaligheid werkt ²⁾.

K. MEIMA.

²⁾ Greijdanus, a.w. I, 48.

Christelijke stijl in onzen huiselijken zang

Een verzoek van den redacteur van dit blad is meer dan een uitnodiging: is een Aufforderung, zum Tanz of zum Streit — om het met hem eens of oneens te zijn. Weigeren om hier iets naders te vertellen over onzen jongsten zangbundel: „En nu..... allemaal!" zou dus onbehoorlijk zijn. Maar het ingaan op zulk een uitnodiging is overigens geen al te zware last, en de voorgenoemde dankbaarheid van de eerstgenoemde kan moeilijk grooter zijn dan van schrijver dezes.

Inderdaad heeft bij het samenstellen van dezen zangbundel voor de Christelijke gezinnen en verenigingen een ongewoon ideaal voorgezet: ongewoon althans op dit „levensterrein". Het ging ons om wat in de wandeling heet „voortgaande reformatie", en

dat op het veld van den huiselijken zang. Dat is dus een beetje strijd tegen den ouden mensch, de kruisiging van eenig vals zingend vleesch, een weinig meer luisteren naar het Woord, een wat intenser genieten van Gods schoone scheppingsgaven. En hierdoor een geloovige poging om onze gezinnen een wat meer Christelijken levensstijl te geven, de samenbindende kracht daarvan beter te benutten. Het voorwoord van den bundel legt hiervan nader rekenschap af. Of de samensteller en zijn medewerkers geslaagd zijn blijve aan het oordeel van zangers en speelleden overgelaten.

Nu zijn er twee methoden om een object in het oog te doen loopen. Men kan den achtergrond verduisteren, waardoor het object relatief goed uitkomt. Men kan ook object-met-achtergrond juist belichten. Deze laatste methode prefereren we.

En dan moet direct opgemerkt worden dat in dezen bundel gebroken is met de gebruikelijke tegenstelling tusschen een zgn. geestelijk en een zgn. wereldlijk lied. Deze tegenstelling, die bijna van Thomas van Aquino dateert, trekt een hoogen muur tusschen liederen die zich bewust bezighouden met 's menschen relatie tot God enerzijds, en liederen die den mensch bezingen in zijn relatie tot de schepping anderzijds. De eerste groep, de zgn. geestelijke liederen, zingen tot God en

DEUTERONOMIUM 26: 7-10.

(naar Beza: „Les saintes cantiques", 1595)

Toen riepen wij den HEERE aan.
De HEERE heeft onze klacht verstaan.
Zijn hooge arm heeft ons' ellenden
en d' onderdrukking willen wenden.

Door grooten schrik en sterke hand
bracht Hij ons uit Egypteland.
Hoe lief heb ik den HEER, mijn Sterkte,
Die door Zijn wond'ren dit bewerkte.

Hij heeft aan Zijn Verbond gedacht
en ons tot deze plaats gebracht.
Zie, van de vrucht de eerstelingen;
'k zal vroolijk van dit goede zingen.

Melodie: Psalm 9.

A. v. B.

* Ps. 18:2.

over God (als ze goed zijn), maar bezingen veel vaker de menschelijke religieuze ervaring, het menschelijk geloof, de twijfel, de vrees en uitredding. De tweede groep, de zgn. wereldlijke liederen, bezingen in het beste geval de natuur, het vaderland, historische gebeurtenissen, enz., maar dalen al spoedig af tot romantiek, erotiek, sentimentaliteit en schunnigheid. Als gezegd: er is in dezen bundel bewust en consequent gebroken met deze oude tegenstelling. Deze tegenstelling immers is, voor wiens blik door de Schrift is verscherpt, fictief geworden. Er is geen sprake van een deel van ons leven dat „vroom" is en op God betrekking heeft, — en een ander deel dat buiten God omgaat. Een ketting is niet sterker dan zijn zwakste schakel, en een leven dat gedeeltelijk voor God verborgen wordt loopt gevaar geheel in de duisternis te geraken.

Dit laatste blijkt daaruit, dat menschen die hun leven bewust in een „geestelijk" en een „wereldlijk" deel trachten te knippen, in hun zgn. geestelijke liederen gevaar lopen zich zeer ongeestelijk uit te leven. Het gaat dan immers niet meer om Gods eer, maar om onze redding; niet meer om Gods Woord, maar om ons vrome-woord; niet meer over het geloof in onzen Zaligmaker, maar over het geloof in onze geloofigheid; niet meer om Gods beloften, die zeer vast zijn, maar om onzen twijfel, die zeer..... ongehoorzaam is; niet meer om 's HEEREN goedertierenheid die in eeuwigheid is, maar om onze christen-deugden; niet meer om Gods komend Koninkrijk, maar om onzen organisatie-drift, die alle terreinen, kringen en vlakken eens eventjes opelscht voor „de Kerk"; niet meer om het juichen over Gods groote daden in Zijn heilsgeschiedenis, maar om sentimenteel te zingen van een kindeke dat „in ons" geboren moet zijn; van „blijde adventsweken" waarbij de gedachte aan den wederkomenden Christus eigenlijk verloren is; van een gekruisigde en gestorven Jezus, over Wiens blijde opstanding en hemelvaart pas weer gezongen mag worden wanneer het grillige, gecompliceerde „kerkelijk jaar" het aangeeft, en Wiens zitting aan Gods rechterhand in zulke maanden vergeten schijnt, hoewel Hij komen zal om te oordeelen ook hen, die zich in eigenwillige vroomheid een jaarlijksch hergebeuren scheppen van wat daar geschied is, in stede van te zien de ontwikkeling van het heilsprogram, dat inmiddels reeds twintig eeuwen gevorderd is.

En zoo is het voor hem, wiens gezicht door Gods Woord is verhelderd, plotseling duidelijk dat de mensch, die beurtelings zijn relatie tot God beleefd en zijn relatie met „de wereld" bezingt, eigenlijk in beide gevallen slechts met zichzelf bezig is. Het hooge woord moet eruit: het zingen van vele, vele liederen vol teere bevindelijkheid, bange vrees, duistoren twijfel, aandoenlijke Bethlehem-tafreelen, is precies even humanistisch.

precies even wereldgevoeligmogelijk en ongeestelijk als het galmen van liederen over een „land, dat nooit verwonnen heeft gebukt of het hief zich op met groofter kracht", precies even groote lare als 't radio-straal-lied, als de amoureuze liedekens uit Bredero's tijd, als de chauvinistische humbug die elk vrij of onvrij volk zingt. In beide gevallen immers draait alles om den mensch en zijn afgoden: zijn land, zijn liefde, zijn volk, zijn gevoelens, zijn „godheid", zijn heden, verleden en toekomst.

Wij hebben ons daarom bij het samenstellen van „En nu..... allemaal!" bezonnen op de vraag: maar wat zingt nu de Christen als hij „in zijn huis zit", klaar met zijn dagtaak, bezig met zijn kinderen? Wat zingen onze jongens en meisjes in de pauze van hun jeugdvereniging, rond harmonium of piano? Wat zingen onze menschen op hun feestavondjes, onze kinderen op de Christelijke school?

En dan oriënteeren we ons op de Schrift. „Alles is Uwe, maar gij zijt van Christus, en Christus is Gods". Dan voegen we in onzen zangbundel het Schriftuurlijke lied samen met ons liefdeslied; dan passen onze belijdende zangen bij de Valeriusliederen, en ook bij de liederen voor moeder en kind; dan kunnen ons onspanningslied en onze paalm rustig samengaan. Want in al deze liederen zingt een kind van God nu eens tot zijn hemelschen Vader, dan over diens schoone schepping, over het van Hem ontvangen vaderland, over zijn goddelijk beroep, over het meisje, de vrouw, die hem door des HEEREN hand is toegebracht; over alle vreugden in dit schoone leven, die hem ondanks zijn zonden om Christus' wil gelaten zijn; of hij vertelt zijn kleuters het verhaal van de zeven kikkertjes, van het karretje op den zandweg, en van de sterren, die door den HEERE alle bij name genoemd worden.

Wat een ballast van gewichtigheid en godsdienstigheid valt er van ons af, als we ook in dezen „als de kinderen worden". Zoo blij zijn met alle gaven, dat de conversatie vergeten wordt, dat kan immers slechts het kind. „Alles is uwe" — wat een étalage vol geschenken: gezondheid, liefde, huiselijke haard of vacantie, kerkgang, vrienden, vrede of schoonheid, betrekking, arbeid en kinderen. „Maar gij zijt van Christus" — en daarom zijn al die gaven goed en is niets verwerpelijk, mits met dankzegging genomen. „En Christus is van God" — Hij versloeg definitief het slangenzaad en is bezig voor ons plaats te bereiden in een nieuwe wereld, waartoe Hij alles aan Zich onderwerpt, tot en met den dood, om daarna dit herschapen paradijs Zijn Vader aan te bieden.

Tot slot de vraag: behoort tot dien Christelijken levensstijl, welke zich in ons lied wil doen gelden, niet een specifieke, eigen vorm? Is niet uitsluitend datgene zingbaar, wat door een Christen bewust voor dat doel is geproduceerd? Behoort de Christen, die zich ultzint over de liefde, de schepping, zijn arbeid, daartoe niet een eigen taal, een eigen melodie te scheppen? Deze vraag kwam in dit verband reeds uit een zeer geachte pen vloeden, van iemand onder de broederen, wiens initialen den naam van den Koninklijken Zanger des ouden testaments spellen. „Of zullen wij", zoo schreef deze, „met niet-geloovigen komen tot hetzelfde lied, alleen gezongen uit een andere gesteldheid des harten?"

Iemand betoogde eens zeer terecht: dat een Christen en een niet-Christen op radicaal tegengestelde wijze een broodje koopen, betalen, eten en genieten. Maar dit impliceert toch niet een geloofsbelijdenis in den bakkerswinkel? — Zoo is er een hemelsbreed verschil tusschen een geloovige en een ongeloovige, wanneer zij beiden constateeren dat het mooi weer is; of wanneer zij beiden een deuntje fluiten onder het werken, of wanneer zij hun kinderen zoet houden, hun kippen voeren of op koninginndag het Wilhelmus zingen. Maar bij al deze gelegenheden is toch geen aparte geloofsuitspraak noodig om het verschil te toonen? Sterker, de „andere gesteldheid des harten" behoort o.i. niet slechts onzichtbaar aanwezig te zijn, maar mag niet meer dan een geloofsstuk zijn: d.w.z. slechts zichtbaar voor den geestelijken mensch.

Zoo achtte deze vraagsteller een lied als „Mooi lieverdje" ten onrechte in dezen bundel opgenomen; vermoedelijk al te zeer wereldsch. Geen eigen stijl, geen eigen taal. Het lied bevat een uitnodiging van een avontuurlijken jongeman, die een meisje voorstelt samen een grachtje mee om te loopen en dan in een kroegje te duiken. Het meisje, ze kon zóó lid zijn van „Tryfosa", denkt aan het zevende gebod en antwoordt royaal: wegwezen, naarling, en nooit meer terugkomen! Zit daar geen stuk profetie in? Leeren onze jongelui uit zoo'n lied niet haarfijn het verschil tusschen goed en kwaad? Ons dunkt: de meeste liefdesliederen van vandaag missen dezen frisschen smaak. En zoo hebben wij, met Hullebroek, „dat Marleentje" genomen bij d'r hand. En Marleentje, Marleentje vond het plezant!....., vooral dat de G. Visée in de Kamper Kerkbode op slag alle gefronste voorhoofden van oudere broeders toezong: zoo is het u vroeger toch ook vergaan?

Want Marleentje, (ze heeft in haar Groningschen tijd trouw catechisatie geloopt) vond dit liedje zeer geslaagd, en héél niet ongeestelijk; net zoo min als ze haar ongeloovig buurmeisje een steek vromer gaat achen, wanneer het wicht van Sinterklaas tot Oudejaan kerstversjes loopt te zingen.....

D. W. L. MILO.

Adv

In Jea
artikel, a
den wint
men, die
kunnen a
het leve
prof. Ba
een op z
en mijne
ter, het
bij het
ten te
moete
zwijgen
komt daa

„als ee
gebore
mensc
het en
dat w
overva
heen E
uitspre
staat l
gebeur
dat H
eindig
Die
gen ge
ook ge
en ze
omuitg
als wij

Terech
26 Jan.
niets me
inplaats
in Japan
Spier, de
van dit
is begrip
pijnlijk a
van onz
wordt, te
wijkinge
23 Febr.
Nu, ne
dr Praan
bladzijde
Dijk, de
bewijzen
terwijl hi
ley-Jone
centra z
Bavinck:
we terug
halve an
de myste
terfeeste
venden T
vereering
tegenove
van de
door inv
krachten
lijke lev
tot activ
nende kn
tot nieu
is hier g
genade z
weg" vir
weg. Ova
dom — d
de prof.
dat bij e
geheim
komt op
Nog e
onbegrip
hooren b
vochten
verder de

Maar
lied gepo
De Bond
heeft het
G. Visse
„concou
schen tel